

ROYAUME DE BELGIQUE.

KONINKRIJK BELGIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, neuvième chambre, saisi par le Ministre des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures de la Région de Bruxelles-Capitale, le 21 mars 1995, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale "régulant la situation des contractuels du Ministère et des organismes d'intérêt public de la Région de Bruxelles-Capitale", a donné le 24 mars 1995 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, negende kamer, op 21 maart 1995 door de Minister van Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering "tot regeling van de situatie van de contractuelen van het Ministerie en de instellingen van openbaar nut van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest", heeft op 24 maart 1995 het volgend advies gegeven :

Suivant l'article 84, alinéa 2, introduit par la loi du 15 octobre 1991 dans les lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, l'urgence qui permet au ministre de demander que l'avis de la section de législation soit donné dans un délai ne dépassant pas trois jours doit être spécialement motivée. En l'occurrence, elle l'est dans les termes suivants :

"Overwegende dat de feitelijke toestanden zo snel mogelijk moeten overeenstemmen met de rechtstoestanden dus gelet op de hoogdringendheid, ...".

*

*

*

Dans le bref délai qui lui est imparti, le Conseil d'Etat doit se limiter à formuler les observations ci-après.

*

*

*

OBJET DU PROJET.

L'arrêté en projet vise à fixer la situation, tant administrative que pécuniaire, des membres du personnel engagés sous le régime du contrat de travail :

.../...

- 1° au ministère de la Région de Bruxelles-Capitale;
- 2° dans les organismes d'intérêt public relevant de cette Région.

EXAMEN DU PROJET.

Observations générales.

1. Comme la section de législation l'a fait observer à plusieurs reprises, il faut se garder de régler dans un même arrêté à la fois la situation du personnel d'un ministère et celle du personnel d'organismes d'intérêt public, car le fondement légal n'est pas identique et, de plus, en cas de modifications ultérieures du texte, les formalités préalables peuvent être différentes.

Il s'ensuit que l'arrêté en projet doit être scindé en deux arrêtés distincts.

Il va sans dire que le texte de l'arrêté en projet devra être remanié en vue de tenir compte de la situation particulière de ces deux catégories d'agents.

De même, l'intitulé devra être adapté. Les auteurs du projet saisiront l'occasion pour mieux faire apparaître dans celui-ci que les arrêtés projetés tendent à régler la situation, tant administrative que pécuniaire, des agents contractuels du ministère de la Région de Bruxelles-Capitale et des organismes d'intérêt public qui en relèvent.

.../...

2. L'article 2 et, dans une moindre mesure, l'article 9 du projet se contentent de reproduire ou de paraphraser les articles 2 et 61 de l'arrêté royal du 26 septembre 1994 fixant les principes généraux.

La section de législation du Conseil d'Etat a déjà eu l'occasion d'attirer l'attention sur le risque de confusion qu'entraîne un tel procédé, à savoir celui de se tromper sur l'origine de ces dispositions de nature particulière que les Gouvernements régionaux n'ont pas le pouvoir de modifier. Ces dispositions ne peuvent, en effet, être modifiées que conformément à l'article 87, § 3, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles.

3. a) Le numérotage des chapitres d'un texte législatif ou réglementaire se fait en chiffres cardinaux romains exception faite du premier chapitre qui, lui, doit être introduit sous la forme d'un "Chapitre premier".

b) La numérotation des articles doit être revue pour éliminer les articles "bis".

c) Par ailleurs, l'article 5, §§ 1er et 2, doit venir avant les articles 2bis, 3 et 4 du projet et l'article 5, § 3, doit être fusionné avec l'article 4.

.../...

Observations particulières.

Article 1er.

En son alinéa 2, la disposition examinée exclut de son champ d'application, "les attachés commerciaux ou économiques, les prospecteurs commerciaux du service du commerce extérieur et leur personnel auxiliaire".

Selon les explications fournies par le fonctionnaire délégué, l'intention des auteurs du projet est d'élaborer un arrêté distinct pour cette catégorie particulière de personnel.

L'attention est, dès à présent, attirée sur ce que, en principe, les attachés commerciaux ou économiques et les prospecteurs commerciaux (1) ne peuvent être engagés par contrat de travail que pour autant qu'ils puissent être rangés dans une des trois catégories visées à l'article 2, alinéa 2, de l'arrêté royal du 26 septembre 1994 fixant les principes généraux (2) et sur ce que la circonstance que ces personnes ont pu ou peuvent être engagées sous contrat de travail n'a pas pour effet de dispenser l'autorité régionale compétente de respecter, en ce qui les concerne, lesdits principes généraux.

-
- (1) En ce qui concerne "leur personnel auxiliaire", le fonctionnaire délégué a précisé qu'il s'agissait d'agents locaux recrutés sur place.
- (2) Selon toute vraisemblance, ils relèveront de la troisième catégorie visée dans cette disposition.

.../...

Article 11.

Lorsqu'un texte à abroger a subi des modifications, il y a lieu d'abroger ce texte modifié par les textes ultérieurs.

La référence aux arrêtés royaux que l'article tend à abroger doit, en conséquence, être complétée par l'indication expresse des modifications qu'ils ont, chacun, subies.

Observation finale.

Le texte néerlandais du projet devrait être rédigé en tenant compte de l'observation faite dans la version néerlandaise, in fine, du présent avis.

Volgens artikel 84, tweede lid, dat bij de wet van 15 oktober 1991 is ingevoegd in de gecoördineerde wetten op de Raad van State, moet de minister, wanneer hij vraagt dat het advies van de afdeling wetgeving binnen een termijn van ten hoogste drie dagen wordt gegeven, dat verzoek om spoedbehandeling met bijzondere redenen omkleden. In het onderhavige geval luidt de motivering aldus :

"Overwegende dat de feitelijke toestanden zo snel mogelijk moeten overeenstemmen met de rechtstoestanden dus gelet op de hoogdringendheid, ...".

*

* *

Binnen de korte termijn die de Raad van State is toegemeten, dient hij zich te beperken tot het maken van de volgende opmerkingen.

*

* *

ONDERZOEK VAN HET ONTWERP.

Het ontworpen besluit strekt tot de vaststelling van de rechtspositie, zowel op administratief als op geldelijk gebied, van de personeelsleden die op arbeidsovereenkomst in dienst zijn genomen :

.../...

- 1° in het ministerie van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest;
- 2° in de instellingen van openbaar nut die onder dat Gewest ressorteren.

ONDERZOEK VAN HET ONTWERP.

Algemene opmerkingen.

1. Zoals de afdeling wetgeving reeds herhaaldelijk heeft opgemerkt, moet men zich ervoor hoeden in een zelfde besluit zowel de rechtspositie van het personeel van een ministerie als die van het personeel van instellingen van openbaar nut te regelen, aangezien de rechtsgrond niet dezelfde is en bovendien, in geval van latere wijzigingen van de tekst, de voorafgaande vormvereisten kunnen verschillen.

Daaruit volgt dat het ontworpen besluit in twee aparte besluiten behoort te worden opgesplitst.

Het spreekt vanzelf dat de tekst van het ontworpen besluit zal moeten worden gewijzigd om rekening te houden met de specifieke positie van die twee categorieën van personeelsleden.

Ook het opschrift behoort te worden aangepast. De stellers van het ontwerp dienen daarbij de gelegenheid te baat te nemen om in het opschrift beter tot uitdrukking te

.../...

laten komen dat de ontworpen besluiten strekken tot regeling van zowel de administratieve als de geldelijke rechtspositie van de arbeidscontractanten van het ministerie van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest en van de instellingen van openbaar nut die eronder ressorteren.

2. Artikel 2 en, in mindere mate, artikel 9 van het ontwerp beperken zich tot het herhalen of parafraseren van de artikelen 2 en 61 van het koninklijk besluit van 26 september 1994 tot bepaling van de algemene principes.

De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft reeds de gelegenheid gehad de aandacht te vestigen op het gevaar voor verwarring dat zulk een handelwijze inhoudt, namelijk dat men zich vergist omtrent de oorsprong van die bepalingen van bijzondere aard die door de Gewestregeringen niet kunnen worden gewijzigd. Die bepalingen kunnen immers slechts worden gewijzigd overeenkomstig artikel 87, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

3. a) De hoofdstukken van een wettekst of verordeningstekst worden zowel in het Nederlands als in het Frans genummerd met hoofdtelwoorden in Romeinse cijfers, tenzij het eerste hoofdstuk van de Franse tekst, dat "Chapitre premier" wordt.

.../...

b) De nummering van de artikelen behoort te worden herzien om de "artikelen bis" weg te werken.

c) Bovendien behoort artikel 5, §§ 1 en 2, vooraf te gaan aan de artikelen 2bis, 3 en 4 van het ontwerp en dient artikel 5, § 3, met artikel 4 te worden samengevoegd.

Bijzondere opmerkingen.

Artikel 1.

Het tweede lid van de bepaling sluit "de economische of handelsattachés, de handelsprospectors van de Dienst voor Buitenlandse Handel en hun hulppersoneel" uit van het toepassingsgebied ervan.

Volgens de door de gemachtigde ambtenaar verstrekte inlichtingen, zijn de stellers van het ontwerp voornemens voor die bijzondere categorie van personeel een apart besluit uit te werken.

Nu reeds wordt de aandacht erop gevestigd dat de economische of handelsattachés en de handelsprospectors (1) in beginsel alleen bij arbeidsovereenkomst in dienst kunnen worden genomen voor zover ze kunnen worden ingedeeld bij een van de drie categorieën waarvan sprake is in artikel 2,

(1) Inzake "hun hulppersoneel" heeft de gemachtigde ambtenaar gepreciseerd dat het gaat om plaatselijke personeelsleden die ter plekke in dienst worden genomen.

tweede lid, van het koninklijk besluit van 26 september 1994 tot bepaling van de algemene principes (1) en dat de omstandigheid dat die personen bij arbeidsovereenkomst in dienst genomen kunnen zijn of kunnen worden, niet tot gevolg heeft dat de bevoegde gewestelijke overheid, wat hen betreft, vrijgesteld wordt van het naleven van die algemene principes.

Artikel 11.

Een regeling die wijzigingen heeft ondergaan, wordt opgeheven in haar laatstelijk gewijzigde vorm.

De verwijzing naar de koninklijke besluiten tot opheffing waarvan het artikel strekt, behoort dan ook te worden aangevuld met de uitdrukkelijke vermelding van de wijzigingen die elk van hen heeft ondergaan.

Slotopmerking.

Onder voorbehoud van de voorgaande algemene opmerkingen, wordt erop gewezen dat de meeste bepalingen van de Nederlandse tekst van het ontwerp voor verbetering vatbaar zijn. Zo bij voorbeeld worden op inconsequente wijze voorzetsels gebruikt : "... in dienst genomen via arbeidsovereenkomst" (artikel 1); "... onder arbeidsovereen-

(1) Naar alle waarschijnlijkheid zullen zij behoren tot de derde, in die bepaling genoemde categorie.

komst aangenomen" (artikel 2); komen gallicismen in de tekst voor : "... een duur die deze van ... niet mag overschrijden" in plaats van "... welke die van ... niet mag overschrijden" (artikel 4); worden verkeerde termen gebruikt : "... onderhorigen van vreemde landen" in plaats van "onderdanen van vreemde landen" (artikel 6, 1°) De Nederlandse tekst zou dan ook grondig moeten worden herzien.

La chambre était composée de :

De kamer was samengesteld uit :

Messieurs R. ANDERSEN,
de Heren

président de chambre,
kamervoorzitter,

C. WETTINCK,
P. LIENARDY,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

Madame M. PROOST,
Mevrouw

greffier,
griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. R. ANDERSEN.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. R. ANDERSEN.

Le rapport a été présenté par M. B. DEROUAUX, premier auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. M. PAUL, référendaire adjoint.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. DEROUAUX, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. M. PAUL, adjunct-referendaris.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

M. PROOST.

R. ANDERSEN.